

бюджетних програм, наслідком яких є коригування бюджетних ресурсів на основі оцінки ефективності бюджетних програм.

Отже, узгодженість бюджетування з стратегічним плануванням дає змогу досягати таких головних результатів:

1) розширити виміри збалансованості бюджету, завдяки одержаній можливості збалансування завдань та цілей урядової політики з ресурсами бюджету, а також збалансування пріоритетів бюджетної політики у часі.

2) підвищити ефективність використання бюджетних коштів через тісну узгодженість бюджетування із стратегічним плануванням діяльності уряду;

3) поліпшити прогнозованість і прагматичність фіскальної політики для суб'єктів реального та публічного секторів економіки і домогосподарств;

4) підвищити відповідальність головних розпорядників бюджетних коштів за досягнення результатів, визначених у стратегічних планах.

Література

1. Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 25.07.2012 р. №869 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення планів діяльності головних розпорядників бюджетних коштів (за бюджетними призначеннями, визначеними законом про Державний бюджет України на відповідний бюджетний період) на плановий та два бюджетні періоди, що настають за плановим». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0869731-12/print>
2. Beyond the Annual Budget Global Experience with Medium-Term Expenditure Frameworks
3. Бюджетний кодекс України. 08.07.2010 №2456-VI. В редакції від 01.08.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/print>

Вікторія Сідляр

Тернопільський національний економічний університет

ФІСКАЛЬНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ

Одним з найважливіших чинників розвитку національної економіки є зовнішньоекономічна активність, оскільки країна не в змозі забезпечити ефективне функціонування економіки без використання переваг міжнародного розподілу праці та сукупного міжнародного науково-технічного потенціалу. Особливо це актуально за сучасних умов, коли набувають інтенсивного розвитку процеси міжнародної економічної

інтеграції, глобалізації світового господарства, транснаціоналізації, міжнародного поділу праці.

Натомість розвиток зовнішньоекономічної діяльності (далі – ЗЕД) сприяє економічному зростанню, включенню національної економіки в світові господарські процеси, підвищенню її конкурентоспроможності на світових ринках, зростанню науково-технічного рівня виробництва, раціональному використанню ресурсів, покращенню рівня життя населення, розв’язанню багатьох соціальних та екологічних проблем.

Зовнішньоекономічна діяльність – сфера економічної діяльності підприємств, фірм, компаній і держави, пов’язана із зовнішньою торгівлею, іноземними кредитами та інвестиціями, здійсненням спільно з іншими країнами проектів тощо [1, 610].

Існують різноманітні класифікації видів ЗЕД, оскільки використовуються різні критерії та підходи. Серед науковців економістів немає єдиної точки зору щодо поділу ЗЕД на певні види. Переважно використовується нормативно-правовий підхід до трактування зовнішньоекономічної діяльності та її видів.

Узагальнений розподіл ЗЕД на основні види залежно від напрямків підприємницької діяльності та цілей виходу суб’єкта ЗЕД на зовнішній ринок можна представити наступним чином (рис. 1).

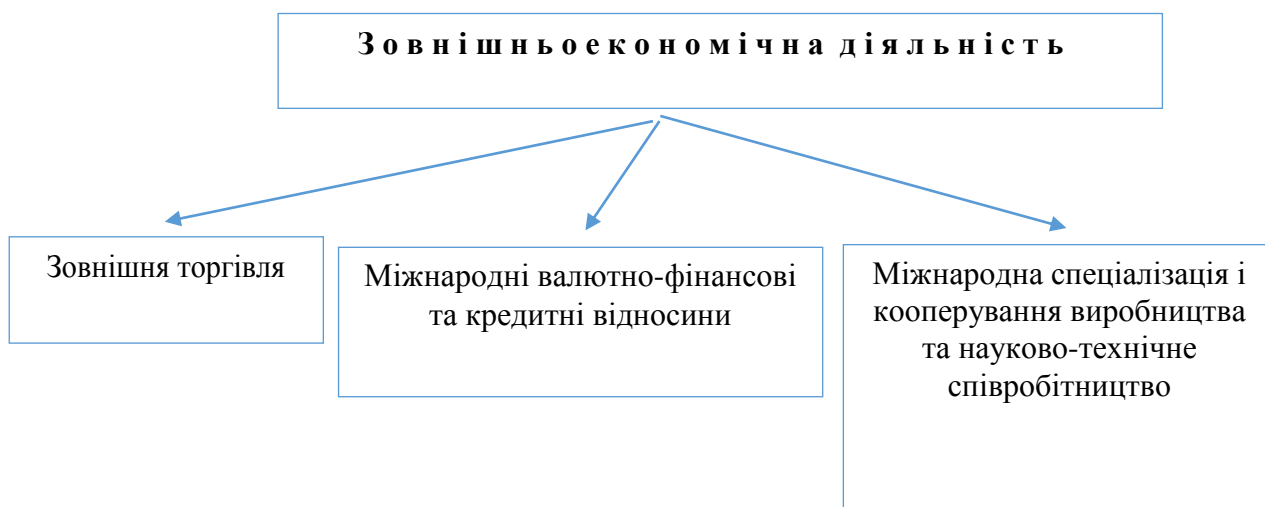

Рис. 1. Види зовнішньоекономічної діяльності.

Фіскальне регулювання економічних процесів посідає особливе місце серед інших економічних методів державного регулювання (рис. 2). Світова практика свідчить, що саме фіскальне регулювання залишається єдиним дієвим засобом згладжування економічних циклів за умови, що монетарне регулювання втрачає свою ефективність.

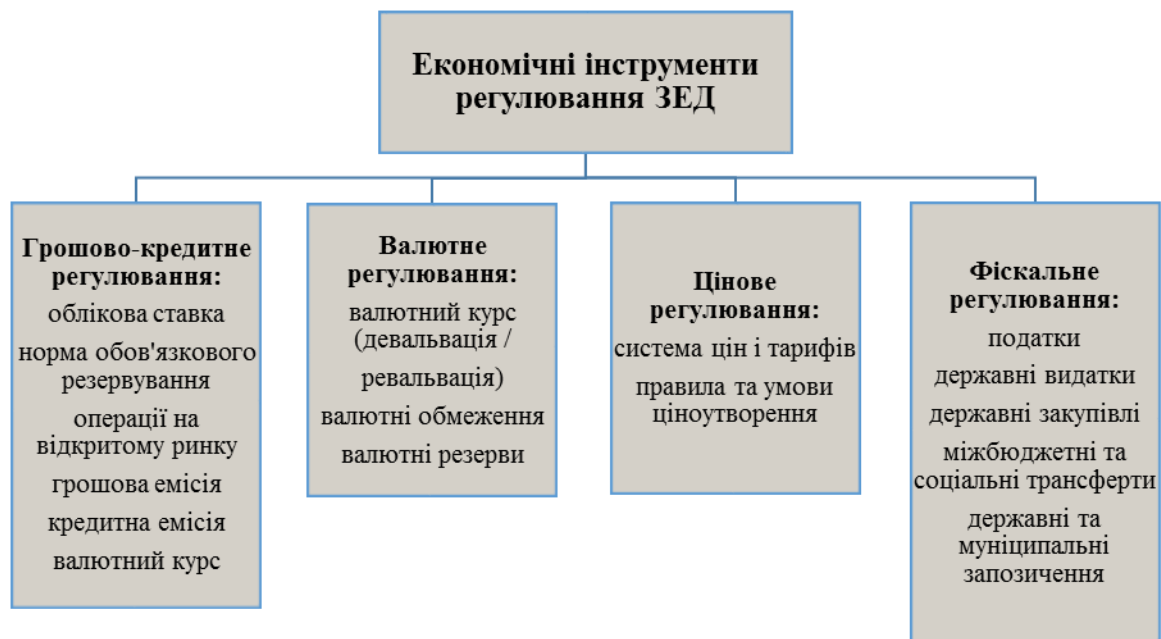

Рис. 2. Склад економічних інструментів регулювання ЗЕД

За формою впливу фіскальне регулювання належить до непрямих методів державного регулювання, що базуються не на прямому примусі господарюючих суб'єктів, а на використанні їхніх економічних інтересів. Використовуючи інструменти фіскальної політики, держава створює умови, за яких економічним суб'єктам стає вигідним враховувати інтереси держави в процесі своєї діяльності і не вигідною є опортуністична поведінка [2].

Фіскальне регулювання передбачає злагоджене використання методів бюджетного і податкового регулювання [3, 29].

Паєнтко Т. розглядає фіскальне регулювання як «узгоджений та збалансований вплив фіскальних інструментів на об'єкти фіскального регулювання» та дає визначення фіскального регулювання фінансових потоків – це сукупність інструментів і важелів, за допомогою яких держава створює умови для мобілізації необхідного обсягу фінансових ресурсів та їх ефективного використання з метою забезпечення сталого економічного зростання [2].

Враховуючи вищезазначене, можна констатувати, що суть фіскального регулювання ЗЕД полягає у злагодженому застосуванні бюджетного та податкового інструментарію з метою сприяння ефективному розвитку ЗЕД.

Досвід розвинутих країн доводить, що фіскальне регулювання є дієвим методом досягнення визначених цілей у зовнішньоекономічній політиці. На певному етапі розвитку за конкретних умов уряд країни має можливість використовувати фіскальний інструментарій, враховуючи їх особливості впливу на суб'єктів ЗЕД.

Література

1. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т.1 / Редкол.: С.В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр «Академія», 2000. 864 с.
2. Паєнтко Т. В. Інструменти фіскального регулювання фінансових потоків. *Ефективна економіка*. 2011. №8. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/index.php?operation=1&iid=659>.
3. Фискальное регулирование экономического развития в посткризисный период : монография / под ред. к.э.н., проф. А. Д. Данилова. К. : ООО «ДКС центр», 2011. 242 с.